

KONCEPCIA INFORMATIZÁCIE ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

1. Úvod

„Vláda garantuje prístup občanov prostredníctvom internetu ku všetkým informáciám, ktorých zdrojom je verejná správa a ktoré sú zo zákona verejne dostupné.

Vláda umožní občanovi v styku s orgánmi verejnej správy používať elektronickú komunikáciu ako plnohodnotnú alternatívu písomného styku. Zabezpečí vo vybraných verejne prístupných štátnych inštitúciách bezplatné prístupové miesta pre elektronickú komunikáciu s verejnou správou.

Vláda vykoná potrebné kroky smerujúce k modernizácii verejnej správy, predovšetkým jej ekonomizáciou a informatizáciou.“¹

Predložená koncepcia informatizácie územnej samosprávy (ďalej len „koncepcia“) vychádza z programového vyhlásenia vlády a nadväzuje na Národnú koncepciu informatizácie verejnej správy (ďalej len „NKIVS“), schválenú uznesením vlády SR č. 331 zo dňa 21.5.2008. Realizáciou koncepcie sa má dosiahnuť stav, že aj informatizácia územnej samosprávy je koordinovaným a koncepcie riadeným procesom. Je to proces vytvárania podmienok (spoločenských, organizačných, legislatívno-metodických a technologických) aplikácie informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) a využívania informácií v elektronickej forme, ako aj proces vlastnej aplikácie IKT (projektovanie, implementácia, prevádzkovanie a inovácia informačných systémov) v procesoch výkonu správy² tak, aby:

a) IKT podporovali:

- plnenie programového vyhlásenia vlády,
- zvyšovanie efektívnosti a kvality fungovania územnej samosprávy a poskytovaných služieb,
- vyrovnávanie rozdielov v aplikácii IKT medzi štátnou správou a územnou samosprávou a medzi mestami a obcami,
- efektívne fungujúci e-government³,

b) aktivity subjektov verejnej správy⁴ pri aplikácii IKT smerovali k tomu, že:

- územná samospráva je z pohľadu verejnosti integrálnou súčasťou verejnej správy, ktorá efektívne a kvalitne poskytuje on-line publikačné, obojsmerne komunikačné, ako aj transakčné služby,
- dátové fondy verejnej správy sú použiteľné na právne úkony,
- informačné systémy štátnej správy a územnej samosprávy vzájomne on-line komunikujú.

V koncepcii je venovaná pozornosť najmä informatizácii služieb verejnej správy, ktorých rozsah, obsah a spôsob realizácie stanovujú príslušné zákony. Právomoci, povinnosti a úlohy, vyplývajúce z týchto predpisov na relevantných úsekoch správy, sú rovnaké pre všetky obce, resp. vyššie územné celky. Aplikácia IKT v týchto službách je však aj podmienkou efektívnej elektronickej služieb vo verejnom záujme a verejných služieb. Informatizáciou služieb vo verejnom záujme, resp. verejných služieb sa koncepcia zaoberá iba rámcovo, keďže v týchto oblastiach aktivít má územná samospráva relatívne vysokú autonómnosť, ale aj územnú/regionálnu špecifickosť.

¹Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, august 2006.

²pojem „procesy výkonu správy“ pokrýva nasledujúce typy procesov: administratívne, správne, rozhodovacie, riadiace a normotvorby.

³e-government je elektronická forma výkonu správy (vlády), t.j. aplikácia IKT v procesoch výkonu správy, v ktorých funguje on line „vecná“ e - komunikácia: v rámci inštitúcií verejnej správy (G2E), medzi inštitúciami verejnej správy navzájom (G2G), medzi verejnou správou a verejnosťou (G2P).

⁴obsah pojmu „verejná správa“ je žiaduce vnímať v inštitucionálnej rovine (subjekty verejnej správy - povinné osoby v zmysle zákona č.275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a vo výkonnej rovine (objekt verejnej správy, t.j. obsahová – vecná stránka správy).

V tejto etape informatizácie územnej samosprávy je ťažisko úloh a povinností na strane štátnych orgánov. Rozhodujúcimi predpokladmi dosiahnuteľnosti cieľov koncepcie sú:

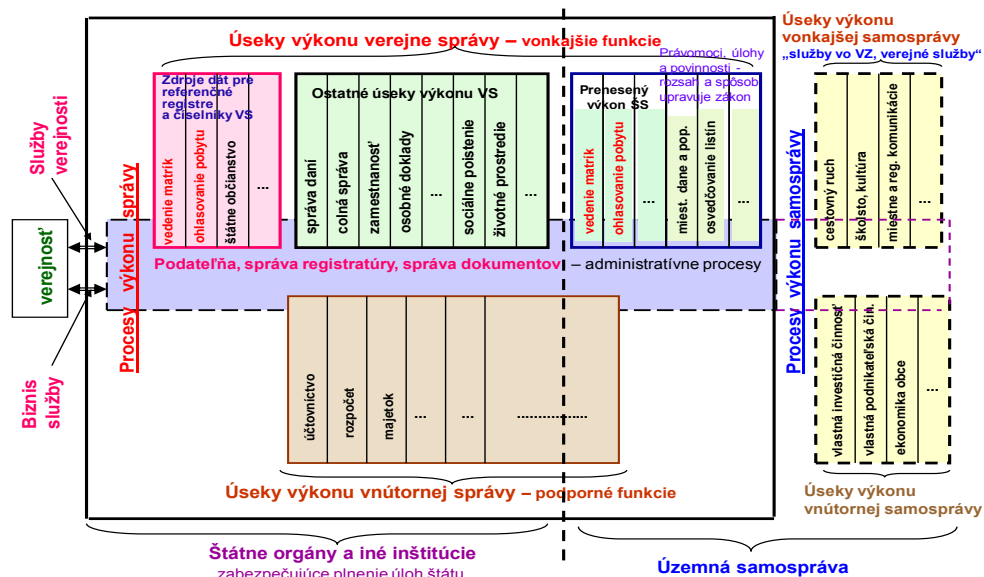
- politická podpora aplikácie princípov a realizácie priorít formovania právneho rámca,
- podpora štátnych orgánov a súčinnosť územnej samosprávy pri budovaní integrovanej infraštruktúry,
- realizácia ďalej uvedených kľúčových projektov, ktorých správcami sú najmä vecne príslušné štátne orgány,
- odborná pripravenosť používateľov informačných systémov.

Koncepcia rozpracúva priority NKIVS. Realizácia priorít koncepcie v spojitosti s *Operačným programom Informatizácia spoločnosti*⁵, dáva reálne predpoklady vybudovania základov koncepčného, efektívneho a koordinovaného prístupu k aplikácii IKT v územnej samospráve, ako aj efektívneho poskytovania služieb e-governmentu.

Rozsah a čas, v ktorom bude koncepcia realizovaná, závisí najmä od rýchlosti a rozsahu vykonania príslušných legislatívnych zmien podporujúcich aplikáciu princípov a realizáciu priorít informatizácie.

2. Rámec informatizácie územnej samosprávy

Rámec informatizácie územnej samosprávy je vymedzený oblasťou jej pôsobnosti, ktorú vecne predstavujú konkrétne úseky správy⁶. Subjekty verejnej správy svoju pôsobnosť uskutočňujú výkonom správy. Výkon správy⁷ sa realizuje prostredníctvom procesov výkonu správy, z hľadiska vecného v rámci úsekov správy, z hľadiska kompetenčného v rámci agend⁸ subjektov správy. Vecne kompetenčný model funkcií hlavných subjektov verejnej správy na Slovensku vyjadruje schéma na obr. č. 1.

Obr. č. 1 Vecne – kompetenčný model funkcií verejnej správy

Z hľadiska poskytovania služieb verejnosti výkon správy, v pôsobnosti územnej samosprávy, pokrýva relatívne široké oblasti aktivít v rámci: služieb verejnej správy, služieb vo verejnom záujme a verejných služieb.

⁵ <http://www.informatizacia.sk/opis>

⁶ úsek správy je konkrétna vecná oblasť odvetvia správy, v ktorej právomoci, povinnosti a úlohy povinných osôb ustanovujú osobitné predpisy.

⁷ výkon správy je výkon činností povinnej osoby, ktoré jej vyplývajú z právomocí, povinností alebo úloh ustanovených v osobitných predpisoch.

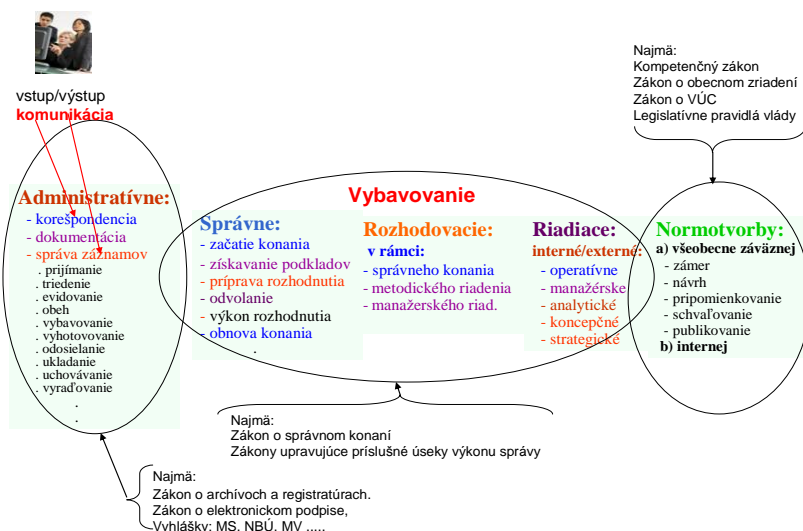
⁸ agenda je konkrétna vecná oblasť príslušného úseku správy, ktorú vybavuje povinná osoba v súlade s právomocami, podmienkami, postupmi a ustanoveniami, uvedenými v osobitných predpisoch.

Služby verejnej správy predstavujú prenesený výkon štátnej správy⁹, ako aj výkon ďalších právomocí, povinností a úloh, ktorých rozsah a spôsob výkonu definuje zákon¹⁰. Na relevantnom úseku správy v tom istom čase majú byť verejnosti poskytované služby verejnej správy rovnakým spôsobom, v rovnakom rozsahu a kvalite na území celého štátu, t.j. tak ako stanovuje zákon. V ich poskytovaní nie je možná konkurencia, keďže konať môže len vecne a miestne príslušný subjekt.

Služby vo verejnom záujme predstavujú realizáciu takých právomocí, úloh a povinností, ktorých rozsah definuje zákon¹¹, ale spôsob výkonu určuje samospráva. Samospráva zabezpečuje tieto služby buď priamo, prostredníctvom inštitúcií v jej zriaďovateľskej pôsobnosti, alebo nepriamo, prostredníctvom zmluvného poskytovateľa.

Verejné služby predstavujú aktivity komerčného a iného charakteru¹². Samospráva zo zákona nie je explicitne povinná ich zabezpečovať. Jej prirodzeným záujmom je však vytvárať, na spravovanom území, optimálne podmienky pre život obyvateľov tohto územia, ako aj pre aktivity právnických/fyzických osôb.

Pre výkon správy (najmä v rámci služieb verejnej správy) je charakteristické, že procesy jeho realizácie na jednotlivých úsekoch správy sú relatívne unifikované, upravené príslušnými predpismi a sú aplikované v rámci celej štruktúry verejnej správy. Cieľom informatizácie na konkrétnom úseku správy je preto stav, keď všetky procesy výkonu správy budú optimalizované a digitalizované v rámci jeho celej horizontálnej aj vertikálnej štruktúry. Rámec činností jednotlivých typov procesov výkonu správy, ako aj príslušných predpisov, ktoré ich upravujú uvádza obr. č. 2.

Obr. č. 2 – Procesy výkonu správy

Kľúčový, integrujúci význam majú administratívne procesy. Vecne zahŕňajú: podateľňu, správu registratúry, ako aj správu, výmenu a dlhodobé uloženie registratúrnych záznamov/dokumentov. Z hľadiska poskytovania e-služieb¹³ má osobitný význam elektronická podateľňa, správa registratúry a dlhodobé uloženie registratúrnych záznamov/dokumentov. Vyplýva to z nasledujúcich skutočností:

⁹ napríklad: zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov, zákon č. 599/2001 Z. z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách okresnými úradmi a obcami v znení neskorších predpisov.

¹⁰ napríklad: zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

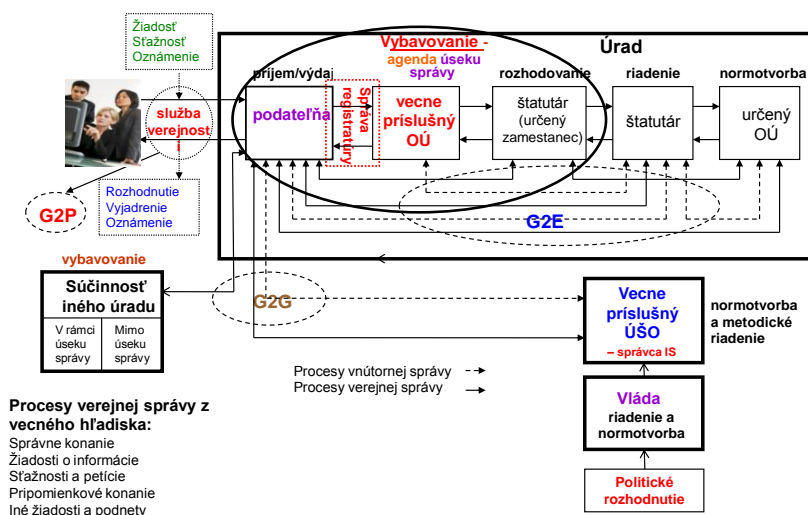
¹¹ napríklad: §4, ods. (3), pís. f), g), h) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov; §4, ods. (1), pís. i), j), k) zákona č. 302/2001 o samospráve VÚC v znení neskorších predpisov.

¹² napríklad: miestna doprava, turistické a kultúrne zariadenia a pod.

¹³ e – služba je e - komunikácia typu G2P pri: vybavovaní záležitostí verejnosti v inštitúciách verejnej správy, účasti verejnosti na správe vecí verejných (e - democracy) a prístupe verejnosti k informáciám.

- „administrovanie“ sa týka všetkých typov procesov výkonu správy na všetkých úsekoch správy, v rámci celej (vertikálnej aj horizontálnej) štruktúry verejnej správy,
- podateľňa a správa registratúry sú jediným „miestom“ vstupu/výstupu do/z každého úradu, ale aj vnútorného organizačného útvaru úradu v rámci celej štruktúry verejnej správy.

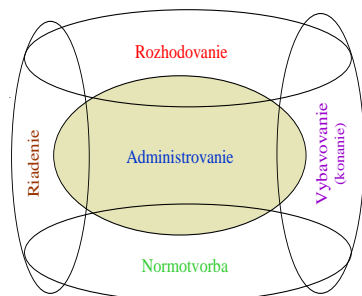
Na základe vyššie uvedeného možno logický model vecnej komunikácie (z procesného pohľadu) v rámci jednej agendy úseku správy, ktorú vybavuje vecne príslušný organizačný útvar jedného úradu vyjadriť schémou na obr. č. 3.

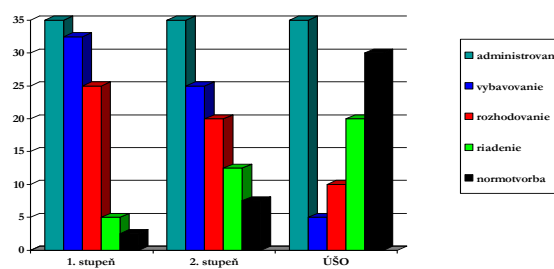
Obr. č. 3 Logický model informačného systému agendy úseku správy

Model má univerzálnu platnosť, je aplikovateľný pre každý úrad, každého úseku správy. Jeho modifikácia nastáva v prípade, keď úrad je vecne príslušným ústredným štátnym orgánom (ďalej len „ÚŠO“). Potom platí bez bloku „Vecne príslušný ÚŠO“. Pre územnú samosprávu platí v plnom rozsahu pre služby verejnej správy, pre ostatné kompetencie modifikovane.

Vo všetkých úsekoch správy sú v rámci ich agend aplikované procesy výkonu správy. Ich vzájomnú previazanosť vyjadruje obr. č. 4.

Obr. č. 4 Previazanosť procesov výkonu správy

Obr. č. 5 Rozloženie procesov výkonu správy na úseku správy

Frekvencia aplikácie jednotlivých typov procesov výkonu správy v úradoch verejnej správy závisí od postavenia (kompetencií) týchto inštitúcií v hierarchickej štruktúre verejnej správy (obr. č.5). Na základnej úrovni prevládajú procesy „správne“ na centrálnej úrovni prevládajú procesy normotvorby. Procesy správne a rozhodovacie vyjadrujú špecifickosť

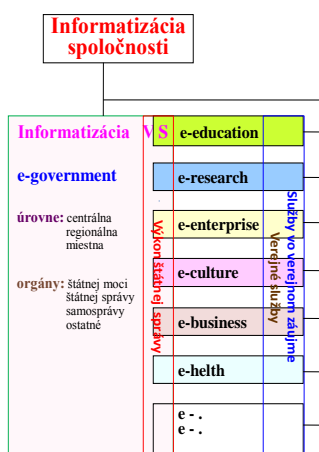
konkrétneho úseku správy, riešia vecnú stránku vybavenie konkrétnej záležitosti v súlade s príslušnou legislatívou.

Vo všeobecnosti platí, že v rámci úsekov správy „vlastníkmi“ procesov výkonu správy sú dve skupiny subjektov: úrady, v právomoci ktorých je „vybavovanie“ konkrétnych záležitostí verejnosti (vlastníci najmä procesov správnych a rozhodovacích)¹⁴ a úrady, ktorých úlohou je metodické riadenie a normotvorba (vlastníci najmä procesov riadiacich a normotvorby)¹⁵. Územná samospráva, v rámci služieb verejnej správy je vlastníkom procesov správnych a rozhodovacích, v rámci služieb vo verejnom záujme, je vlastníkom procesov správnych a rozhodovacích, ale aj „spoluvlastníkom“ (so štátnou správou) procesov riadiacich a normotvorby. V rámci verejných služieb je územná samospráva vlastníkom všetkých piatich typov procesov. Uvedené právomoci vyjadruje nižšie uvedená tabuľka.

Ústredné štátne orgány Zákon č. 575/2001 Z.z.	§35, ods. 2: tvorba jednotnej štátnej politiky, §36: - koncepcie rozvoja zverených oblastí, - analýza dosahovaných výsledkov, opatrenia na riešenie, §37: starostlivosť o náležitú právnu úpravu vecí, dodržiavanie zákonnosti,		
	Služby (poskytované územnou samosprávou)		
	verejnej správy	vo verejnom záujme*	verejné*
Štátna správa stanovuje, resp. metodicky riadi	rozsah a spôsob výkonu	rozsah	
	výkon		
Územná samospráva stanovuje, resp. realizuje		spôsob výkonu	rozsah a spôsob výkonu
	výkon	výkon	Výkon

*aplikácia jednotnej štátnej politiky, utváranie a zabezpečenie podmienok rozvoja určených oblastí¹⁶.

Výkon správy zasahuje do všetkých oblastí aktivít spoločnosti v rozsahu a spôsobom, ktoré sú vymedzené príslušnými zákonmi. Aplikáciu IKT v e-oblastiach ako sú: e-education, e-health, e-culture... štátna správa priamo nerealizuje, stanovuje jednotnú štátnu politiku a koncepciu ich rozvoja, vytvára podmienky realizácie tejto politiky a koncepcie a zabezpečuje výkon štátnej správy. Vlastná aplikácia IKT v týchto odvetviach správy, t.j. informačné systémy pokrývajúce procesy vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, kultúrnych aktivít a pod. sú záležitosťou relevantných subjektov, ktorými sú napríklad školy, nemocnice, kultúrne inštitúcie a pod.. Uvedené súvislosti schematicky vyjadruje obr. č.6.

Obr. č. 6 e-government a e-oblasti

¹⁴povinné osoby v zmysle zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁵správcovia informačných systémov verejnej správy v zmysle zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁶§4, ods. (1) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov, v znení neskorších predpisov: samosprávny kraj pri výkone samosprávy utvára podmienky na rozvoj: zdravotníctva, výchovy a vzdelávania, na tvorbu, prezentáciu a rozvoj kultúry, cestovného ruchu, koordinuje rozvoj telesnej kultúry a športu a starostlivosť o mládež....

§4, ods. (3) zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov: obec pri výkone samosprávy najmä: utvára podmienky na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, kultúry, športu, zásobovania

Osobitnú skupinu informačných systémov vo verejnej správe predstavujú tie, ktorých informačný obsah priamo nesúvisí s výkonom verejnej správy. Také systémy prevádzkujú najmä štatistický úrad, ministerstvo životného prostredia a ministerstvo pôdohospodárstva. Zhromažďujú a spracovávajú informácie z monitoringu stavu vývoja spoločnosti v sociálno-ekonomickej oblasti, ako aj ostatných podmienok života spoločnosti. Vyhodnocujú tieto informácie a spravujú dátové fondy, ktorých obsah poskytujú orgánom verejnej správy pri výkone správy.

Informatizácia územnej samosprávy, ako koncepčne riadený proces, je prostriedkom dosiahnutia strategického cieľa, ktorým je efektívne fungujúci e-government na územnej úrovni. Nástrojom elektronickej formy poskytovania efektívne fungujúcich služieb verejnej správy, služieb vo verejnom záujme a verejných služieb sú relevantné informačné systémy príslušných odvetví správy. Kritériom kvality a efektívnosti týchto služieb je ich ekonomická a administratívna náročnosť, ale najmä spokojnosť verejnosti s fungovaním verejnej správy.

e-government, t.j. elektronická forma správy štátu, regiónu, obce/mesta na danom úseku správy sa v praxi realizuje prostredníctvom informačného systému tohto úseku. Praktická využiteľnosť informačného systému úseku správy závisí od rozsahu a úrovne digitalizácie procesov výkonu správy tohto úseku. Medzi rozsahom a úrovňou digitalizácie procesov výkonu správy a úrovňou e-governemntu, resp. e-služieb na danom úseku správy je priama súvislosť. Koordinácia, optimalizácia a integrácia procesov sú prioritným problémom efektívne funkčných informačných systémov verejnej správy (ďalej len „IS VS“).

Koncepčne riadený proces informatizácie verejnej správy v praxi znamená koncepčné a systematické formovanie jej pilierov, ktorými sú: právny rámec, infraštruktúra a digitalizácia procesov výkonu správy. Predpokladom koncepčného a systematického formovania pilierov je politická, inštitucionálna a realizačná podpora aplikácie a realizácie definovaných princípov a priorit informatizácie. Základné princípy a priority stanovuje Národná koncepcia informatizácie verejnej správy¹⁷ (ďalej len „NKIVS“).

Princípy prejedikujú proces formovania podmienok aplikácie IKT, ako aj proces vlastnej aplikácie IKT. Priority stanovujú primárne problémové okruhy (témy/projekty), ktorých realizácia (rešpektovaním princípov) je nevyhnutnou podmienkou dosiahnutia cieľov informatizácie.

Za základné princípy informatizácie územnej samosprávy sú považované nasledujúce:

- správcami informačných systémov, ktoré podporujú služby verejnej správy, sú vecne príslušné ústredné štátne orgány, t.j. tie, do kompetencie ktorých patrí stanovovanie pravidiel fungovania týchto služieb na relevantnom úseku správy¹⁸,
- správcami informačných systémov, ktoré podporujú služby vo verejnom záujme a verejné služby, sú jednotlivé obce a VÚC, keďže pravidlá fungovania týchto služieb v konkrétnych podmienkach určujú najmä orgány územnej samosprávy¹⁹,
- aplikačné programové vybavenie (ďalej len „APV“) agend relevantného úseku správy sa považuje za elektronickú formu interpretácie platnej legislatívy a metodiky,
- riešenia informačných systémov, ktoré podporujú najmä služby verejnej správy, musia garantovať:
 - v rámci relevantného úseku správy rovnakú kvalitu, rozsah a podmienky poskytovaných služieb pre všetkých na celom území štátu, ako aj zhodu v interpretácii a jednotnosť v aplikácii platnej legislatívy a metodiky,

¹⁷ <http://www.informatizacia.sk/narodna-koncepcia-informatizacie-verejnej-spravy>

¹⁸ zákon č. 575/2001 Z. z., o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších prepisov.

- § 36: Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy.... spracúvajú koncepcie rozvoja zverených oblastí....

- § 37: Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa starajú o náležitú právnu úpravu vecí patriacich do ich pôsobnosti. Pripravujú návrhy zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov,...; dbajú aj o dodržiavanie zákonnosti v oblasti svojej pôsobnosti.

¹⁹ čl.68 zákona č.460/1992 Zb., Ústava SR v znení neskorších predpisov: Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

- adaptabilitu týchto systémov, t.j. rýchlosť a jednoduchosť plošnej implementácie zmien v legislatíve a metodike, ako aj v štruktúre a kompetenciách verejnej správy,
- riešenia informačných systémov majú podporovať všeobecne uznávané faktory efektívnosti fungovania systémov, ktorými sú: integrácia, optimalizácia a koordinácia procesov,
- úsekovo-procesný prístup k informatizácii verejnej správy, t.j. objektovo orientovaná koncepcia riešenia najmä informačných systémov podporujúcich služby verejnej správy.

Strategický cieľ informatizácie územnej samosprávy možno dosiahnuť postupnou realizáciou systémovo usporiadaných dielčích cieľov. V tejto etape budovania e-governmentu na Slovensku sú za primárne dielčie ciele v územnej samospráve považované:

1. integrovaná komunikačná a technologická infraštruktúra.
2. plošné zavedenie elektronického systému podateľne, správy registratúrnych záznamov/dokumentov, ako aj ich dlhodobého uloženia,
3. on-line prístup ku garantovanému elektronickému obsahu registrov: fyzických osôb, právnických osôb a podnikateľov, katastra, adries, identifikátorov fyzických a právnických osôb, ako aj inštitúcií verejnej správy,
4. digitalizácia výkonu správy na úsekoch: matrík, hlásenia pobytu, stavebného poriadku, ochrany životného prostredia, správy miestnych daní a poplatkov, účtovníctva a rozpočtu, evidencie majetku,
5. manažérsky informačný systém starostu a služby pracoviska IOM,
6. systém podpory riadenia bezpečnostných a krízových situácií a podpora geografických informácií ako súčasť komplexného informačného systému územnej samosprávy.

3. Súčasný stav

Vzhľadom na obmedzený rozsah tohto dokumentu je v rámci hodnotenia súčasného stavu poukázané len na faktory, ktoré negatívne ovplyvňujú stav informatizácie územnej samosprávy na Slovensku. Z tohto hľadiska možno súčasný stav formovania právneho rámca, infraštruktúry a digitalizácie procesov výkonu správy charakterizovať tak ako je uvedené ďalej.

Právny rámec informatizácie verejnej správy upravuje vytváranie podmienok aplikácie IKT a využívania informácií v elektronickej forme, ako aj vlastnú aplikáciu IKT pri výkone správy. Úlohou právneho rámca informatizácie je regulácia aktivít všetkých účastníkov procesu informatizácie, ktorými sú: verejná správa, dodávatelia technológií, poskytovatelia informatických služieb a verejnosť.

Keďže APV informačných systémov úsekov správy musí byť v zhode s platnou legislatívou a metodikou, proces efektívnej aplikácie IKT vo verejnej správe musí splývať s procesom formovania právneho rámca. Právny rámec nie je možné kúpiť, importovať ani objednať. Vychádza z historických, kultúrnych, spoločenských, sociálnych a ekonomických podmienok štátu. Vyjadruje vôľu a predstavu politickej reprezentácie štátu o jeho fungovaní. Z toho vyplýva, že vo verejnej správe prosté preberanie hotových riešení aplikácie IKT (najmä v službách verejnej správy) z iných krajín nie je možné.

Súčasný stav formovania právneho rámca informatizácie verejnej správy nemožno považovať za optimálny. Vytváranie „informatických“ predpisov nie je tesne previazané s vytváraním predpisov, ktoré regulujú procesné postupy subjektov výkonu správy v súvislosti s aplikáciou hmotnoprávných noriem v konkrétnych odvetviach verejnej správy. Chýba „architektúra“²⁰ právneho rámca informatizácie verejnej správy, jeho formovanie sa stále považuje iba za úlohu ústredného orgánu štátnej správy pre informatizáciu spoločnosti.

²⁰„architektúra právneho rámca“ predstavuje návrh štruktúry a obsahu previazaných predpisov, ktoré upravujú právomoci, úlohy a povinnosti účastníkov procesu aplikácie IKT vo verejnej správe, regulujú proces vytvárania podmienok aplikácie IKT vo verejnej správe, ako aj proces vlastnej aplikácie IKT na úsekoch správy.

Informatizácia spoločnosti sa často stotožňuje s informatizáciou verejnej správy a problém informatizácie verejnej správy sa často redukuje na informačné systémy verejnej správy.

Platná legislatíva nevymedzuje explicitne a jednoznačne kompetencie, úlohy a povinnosti orgánom verejnej správy v oblasti informatizácie spoločnosti ako celku, ani v oblasti informatizácie verejnej správy.

Najvýznamnejším predpisom, ktorý sa priamo týka informatizácie územnej samosprávy, je zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Platné znenie zákona čiastočne reguluje proces vytvárania podmienok aplikácie IKT a využívania informácií v elektronickej forme pri výkone správ. Zaoberá sa vybranými problémami IS VS. Čiastočne rieši technologickú stránku aplikácie IKT, t.j. niektoré otázky prevádzky, bezpečnosti a integrovateľnosti IS VS, ústredného portálu a e-komunikácie. Aplikácia zákona je v praxi problematická najmä z dôvodu nejednoznačnosti použitých základných pojmov (napríklad: informačný systém verejnej správy, správca informačného systému, povinná osoba), ako aj spôsobu jeho aplikácie najmä v rámci územnej samosprávy. Pripravený návrh novely tohto zákona má za cieľ riešiť vyššie uvedené problémy.

Vzhľadom na obmedzený rozsah tohto dokumentu sú ďalej uvedené len dva vybrané príklady z viacerých nezrovnalostí v paragrafoch zákona:

Podľa § 2, pís. b) na účely zákona sa pod „*informačným systémom verejnej správy*“ rozumie: „*informačný systém v pôsobnosti povinnej osoby ako správcu, ktorý slúži na výkon verejnej správy a ktorého prevádzkovanie vyplýva z osobitného predpisu alebo z právomoci rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických/právnických osôb v oblasti verejnej správy.* Z prvej časti uvedenej formulácie vyplýva, že za IS VS je považovaný len informačný systém, ktorý slúži na výkon verejnej správy. Obsah pojmu „výkon verejnej správy“ zákon nedefinuje. Podľa zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších zmien sa pod výkonom verejnej správy rozumie „*rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických/právnických osôb*“. Z toho vyplýva, že informačné systémy: účtovníctva, rozpočtu, miezd, personalistiky, správy majetku, ako aj viaceré informačné systémy v gescii štatistického úradu, ministerstva životného prostredia, ako aj ministerstva pôdohospodárstva nie sú IS VS v zmysle zákona. Z formulácie ďalej vyplýva, že povinnými osobami by mali byť iba tie subjekty, ktoré majú právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických/právnických osôb, t.j. správne orgány. Táto skutočnosť nekorešponduje s textom § 3, ods. 1), pís. e) zákona, kde ako povinné osoby sú uvedené napr.: Tlačová agentúra SR – Slovakia, Kancelária Národnej rady SR, Kancelária prezidenta SR, Kancelária súdnej rady SR.... Informačné systémy týchto inštitúcií neslúžia na výkon verejnej správy a tieto subjekty nemajú právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických/právnických osôb. Ich úlohy a povinnosti upravujú osobitné zákony²¹.

Podľa § 3, ods. 2), pís. a) zákona povinné osoby „*vypracievajú koncepcie rozvoja informačných systémov, predkladajú ich MF SR (ďalej len "ministerstvo") na schválenie; v prípade obcí sa táto povinnosť vzťahuje, iba ak majú viac ako 1000 obyvateľov, alebo ak žiadajú finančné prostriedky z verejných zdrojov; pri ich tvorbe vzájomne spolupracujú*“. Podľa § 2, pís. d) zákona za správu a rozvoj informačného systému verejnej správy zodpovedá povinná osoba, ktorá je správcom informačného systému verejnej správy“. Podľa § 3, ods. 2, pís. g) zákona povinné osoby „*zabezpečujú uskutočňovanie koncepcie rozvoja informačných systémov verejnej správy*“. Z uvedených ustanovení nie je jasné ako zodpovedajú správcovia IS VS za rozvoj informačných systémov, ktorých koncepcie rozvoja vypracovávajú ostatné relevantné povinné osoby (zákon nestanovuje žiadne podmienky súčasnosti), ani na základe čoho obce s počtom obyvateľov nižším než 1000 aplikujú IKT ak nežiadajú finančné prostriedky z verejných zdrojov, keďže ostatné povinnosti sa podľa zákona na tieto obce vzťahujú.

²¹zákony: č. 81/1992 Zb., č. 350/1996 Z. z., č. 16/1993 Z. z., č. 185/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Podľa § 36 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy „*spracovávajú koncepcie rozvoja zverených oblastí*“. Informačné systémy sú prostriedkom realizácie rozvoja týchto oblastí, preto *koncepcie rozvoja* relevantných *informačných systémov verejnej správy* by mali byť previazané s *koncepciami rozvoja zverených oblastí*. Z toho vyplýva, že koncepcie rozvoja IS VS by nemali vypracovávať povinné osoby všeobecne, ale iba povinné osoby, ktoré sú správcami príslušných IS VS, v súčinnosti s ostatnými relevantnými povinnými osobami.

Podmienkou efektívnej e-komunikácie je interoperabilita informačných systémov a on-line použiteľnosť dátových fondov týchto systémov na právne úkony. Dátové fondy sú použiteľné na právne úkony ak je garantovaná totožnosť informačného obsahu v elektronickej forme, t.j. „elektronického stavu“ s „právnym stavom“²². Tieto faktory nie sú dostatočne ošetrené a premietnuté do konkrétnych predpisov. V právnom poriadku SR ešte nie sú stanovené jednotné pravidlá pre vytváranie dátových fondov v elektronickej forme, použiteľných na právne úkony, ani na on-line využívanie, resp. poskytovanie dát z dátových fondov IS VS pri výkone správy.

Povinnosť vzájomného poskytovania údajov medzi správnymi orgánmi veľmi všeobecne upravujú viaceré predpisy²³. Výmenu informácií v elektronickej forme platné predpisy nevyklúčujú ani explicitne nepodporujú. Táto všeobecná úprava je nedostatočná a v elektronickej forme v praxi často nefunkčná. V platných zákonoch nie sú jednoznačne a explicitne stanovené povinnosti správcov, prevádzkovateľov a používateľov dátových fondov, ani ďalšie náležitosti (napríklad spôsob a podmienky poskytovania údajov). Explicitne neukladajú povinnosť verejnej správe viesť prvotné evidencie v elektronickej forme ani u zdrojových evidencií referenčných registrov a číselníkov²⁴. Referenčné registre a číselníky nie sú stanovené ako jedinečné zdroje údajov identifikujúcich fyzické/právnické osoby vo vzťahu ku ktorým, resp. z podnetu ktorých orgán koná, ani ako zdroje údajov identifikujúce miestnu a vecnú príslušnosť, kompetencie správnych orgánov, územie štátu či nehnuteľnosti. Použiteľnosť existujúcich registrov a číselníkov v elektronickej forme na právne úkony ešte nie je samozrejmosťou. Pokiaľ dochádza k poskytovaniu údajov v elektronickej forme z informačných systémov niektorých subjektov verejnej správy iným subjektom, výdaj sa uskutočňuje na základe osobitných zmlúv. Túto formu právnej úpravy vzťahov medzi orgánmi verejnej správy pri poskytovaní údajov z IS VS nemožno považovať za správnu. Povinnosť vzájomne si poskytovať údaje pre služby verejnej správy vyplýva zo zákona.

Úlohou tohto dokumentu nie je komplexne zhodnotiť súčasný stav formovania právneho rámca, preto bolo vyššie poukázané iba na niektoré vybrané skutočnosti.

Infraštruktúra predstavuje technologické a komunikačné prostredie, umožňujúce implementáciu a prevádzku informačných systémov, ako aj poskytovanie a rozvoj elektronických služieb. Je súborom technicko-systémových prostriedkov a technológií, ako aj organizačných opatrení zabezpečenia zberu, spracovávania, uchovávanía a šírenia informácií a poskytovania služieb.

Súčasný stav v infraštruktúre územnej samosprávy možno charakterizovať ako neracionálny a neefektívny po technickej aj ekonomickej stránke a nevhodný pre transakčnú úroveň poskytovania e-služieb. Tento stav vyplýva najmä z individualistického a nekoordinovaného prístupu k budovaniu infraštruktúry. V technologickom vybavení a komunikačnom zabezpečení, v úrovni bezpečnosti informačných systémov, ako aj v úrovni

²²právny stav predstavuje údaje (týkajúce sa konkrétnej „veci“), ktoré sú obsahom zákonom uznaných prvotných dokumentov.

²³napríklad zákony: č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, č. 369/1991 Zb. o obecnom zriadení, č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov, č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, č.275/2006 Z. z. o informačných systémoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁴pod pojmom „referenčný register/číselník“ sa rozumie elektronicky vedená evidencia, ktorej obsahom sú referenčné údaje o vedenom objekte, pričom osobitný zákon výslovne stanoví, že sa jedná o register/číselník verejnej správy. „Referenčný údaj“ je taký údaj, ktorý je v oblasti verejnej správy vo vzťahu k vedenému objektu v registri/číselníku jedinečný, t.j. je produktom zdrojovej agendy konkrétneho úseku správy a je využívaný v ďalších IS VS.

poskytovania e-služieb existujú medzi jednotlivými subjektmi územnej samosprávy veľké rozdiely. Technologická vybavenosť, ako aj komunikačné zabezpečenie, najmä malých obcí, sú po stránke disponibilných kapacít a bezpečnosti nevyhovujúce.

Štátne orgány len v minimálnom rozsahu plnia zákonom stanovené úlohy a povinnosti²⁵ vo vzťahu k aplikácii IKT na úsekoch preneseného výkonu štátnej správy.

Z hľadiska **digitalizácie procesov výkonu správy** väčšina t. č. prevádzkovaných informačných systémov čiastočne pokrýva iba procesy správne a rozhodovacie, resp. ich rôznym spôsobom podporuje. Prakticky žiadny informačný systém nepokrýva všetkých päť skupín procesov výkonu správy. Pri projektovaní a prevádzkovaní informačných systémov je aplikovaná koncepcia individuálneho, subjektovo orientovaného prístupu. V úrovni digitalizácie úsekov správy sú medzi jednotlivými subjektmi veľké rozdiely. Súčasný stav odráža ekonomickú „silu“ konkrétnych obcí. Služby sú poskytované na veľmi rozdielnej technologickej aj obsahovej úrovni, prevažne iba na publikačnej úrovni, nedosahujú úroveň súčasného štandardu v iných členských štátoch EÚ. Rozširovanie rozsahu a obsahu poskytovaných služieb postupuje pomaly a nekoordinovane, viac menej v závislosti od iniciatívy jednotlivých obcí, resp. VÚC. U väčšiny využívaného APV nie je garantovaná zhoda s platnou legislatívou a metodikou. Výnimkou je prístup MV SR k digitalizácii úsekov matrik a evidencie pobytu obyvateľov. Vecne príslušné ústredné štátne orgány, vo vzťahu k informačným systémom, ktoré podporujú služby verejnej správy, de-facto nevykonávajú funkciu správcov v zmysle zákona. Informačné systémy územnej samosprávy fungujú autonómne, nespolupracujú, nekomunikujú navzájom, ani s informačnými systémami štátnej správy.

Individuálnosť v zabezpečovaní informačných systémov má za následok multiplicitnosť v ich riešení, čo pri praktickom výkone správy nezaručuje ani jednotnosť interpretácie platnej legislatívy a metodiky v tom istom čase na celom území štátu, ani zhodu s platnou legislatívou a metodikou. Izolovanosť vo využívaní informácií má za následok multiplicitné získavanie, spracovávanie a uchovávanie rovnakých údajov o tom istom objekte s rizikom, že rôzne subjekty verejnej správy pracujú v tom istom čase s rôznou kvalitou informačného obsahu. Výsledkom vyššie uvedeného stavu je nevyužívanie potenciálnych informačných zdrojov a možností IKT, ako aj straty finančných prostriedkov a času.

Minimalizáciu neefektívností a neracionálností v aplikáciách IKT, ako aj zefektívnenie a skvalitnenie poskytovaných služieb v územnej samospráve možno dosiahnuť najmä:

- a) koncepčným a systematickým formovaním právneho rámca, ktorý podporí aplikáciu princípov a realizáciu priorít NKIVS, ako aj tejto koncepcie.
- b) štátom garantovanou infraštruktúrou minimálne pre implementáciu a prevádzku IS podporujúcich služby verejnej správy,
- c) štátom podporovanou infraštruktúrou pre implementáciu a prevádzku IS podporujúcich služby vo verejnom záujme,
- d) štátom garantovanými riešeniami a prevádzkovaním certifikovaných IS podporujúcich najmä služby verejnej správy,
- e) štátom podporovanými:
 - regionálnymi špecifikami zohľadňujúcimi spoločnými riešeniami IS podporujúcich služby vo verejnom záujme,
 - spoločnými riešeniami IS podporujúcich verejné služby najmä u „malých“ obcí,
- f) vytvorením, sprevádzkovaním a územnej samospráve on-line sprístupnením základných registrov a identifikátorov verejnej správy s garantovaným obsahom v elektronickej forme,

²⁵§ 5, ods. (1) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov: S prenesením úloh na obec štát poskytne obci potrebné finančné a iné materiálne prostriedky.

§ 6, ods. (2) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve VÚC v znení neskorších predpisov: S prenesením úloh na samosprávny kraj štát poskytne samosprávnemu kraju potrebné finančné a iné materiálne prostriedky.

§ 2, pís. d) zákon č. 275/2006 Z.z. o IS VS a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: Správca IS VS je povinná osoba, ktorá určuje účel a prostriedky spracovania informácií a ktorá zodpovedá za správu a rozvoj informačného systému.

- g) plošným zavedením elektronického systému podateľne, správy registratúry a práce s písomnosťami²⁶,
- h) vytvorením, prevádzkovaním a on-line sprístupnením metainformačného systému²⁷.

Podpora riešenia informačných systémov služieb vo verejnom záujme môže byť zo strany štátu uskutočnená formou:

- odbornej pomoci²⁸, t.j. účasti vecne príslušného ústredného štátneho orgánu na realizácii jednotlivých fáz projektovania spoločných riešení relevantného informačného systému.
- účasti na financovaní²⁹ konkrétneho projektu spoločného riešenia, ktorej výška účasti závisí od počtu subjektov využívajúcich tento systém.

Podpora riešenia informačných systémov verejných služieb najmä u „malých“ obcí sa môže uskutočniť formou finančnej účasti štátu na realizácii konkrétneho projektu spoločného riešenia, ktorej výška je úmerná počtu subjektov využívajúcich tento systém.

4. Možné riešenia

Ďalej navrhované riešenia sú orientované na formovanie pilierov informatizácie verejnej správy a majú za cieľ:

- zvýšiť efektívnosť a kvalitu fungovania územnej samosprávy a poskytovaných služieb,
- vyrovnať rozdiely v aplikácii IKT medzi štátnou správou a územnou samosprávou a medzi mestami a obcami,
- zvýšiť efektívnosť a kvalitu informačných systémov podporujúcich e-government.

4.1. Právny rámec

Princípy a priority formovania právneho rámca informatizácie verejnej správy sú obsahom NKIVS. Primerane sa vzťahujú aj na územnú samosprávu. Vychádzajúc z cieľov tejto koncepcie je žiaduce najmä:

Novelizovať zákony:

- a) č. 275/2006 Z. z., v ktorom je potrebné najmä odstrániť terminologické a kompetenčné nezrovnalosti, dosiahnuť jeho vykonateľnosť v územnej samospráve, zosúladiť právomoci, povinnosti a úlohy povinných osôb s úsekovo – procesným prístupom k informatizácii verejnej správy, zosúladiť s navrhovanými princípmi informatizácie územnej samosprávy a zabezpečiť realizáciu navrhovaných riešení formovania pilierov informatizácie.

Ďalej sa odporúča definíciu obsahu pojmu IS VS upraviť tak, aby pokrýval informačné systémy podporujúce služby verejnej správy, ako aj informačné systémy služieb vo verejnom záujme.

- b) č.: 575/2001 Z. z., 369/1990 Zb. a 302/2001 Z. z., v ktorých je potrebné najmä explicitne vymedziť úlohy, povinnosti a kompetencie ústrednej štátnej správy a územnej samosprávy v oblasti informatizácie spoločnosti a osobitne v oblasti informatizácie verejnej správy. Žiadny predpis nereguluje proces informatizácie verejnej správy. Súčasný právny stav pripúšťa delenie kompetencií:

Podľa zákona č. 575/2001 Z. z.:

- MF SR je ústredným orgánom štátnej správy pre informatizáciu spoločnosti³⁰ (ďalej len „ministerstvo“).

²⁶ podmieňuje efektívnu e-komunikáciu verejnosti s verejnou správou (G2P), e-komunikáciu v rámci verejnej správy (G2E, G2G), ako aj priebežné monitorovanie fungovania verejnej správy, t.j. on-line získavanie údajov pre hodnotenie efektívnosti a kvality fungovania verejnej správy.

²⁷ IS VS, ktorého obsahom sú technologické, administratívne a organizačné údaje o prevádzkovaných IS VS.

²⁸ § 5, ods. (8) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov: Orgány štátu poskytujú obciam pomoc v odborných veciach.

²⁹ čl. 65, ods. (2) zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR: Obec a vyšší územný celok financujú svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií.

³⁰ § 7, ods. (1) zákona č. 575/2001 Z. z.: ministerstvo je aj ústredným orgánom štátnej správy pre informatizáciu spoločnosti.

- MV SR je ústredným orgánom štátnej správy pre automatizovaný informačný systém miestnej štátnej správy³¹. Taký systém nie je definovaný v žiadnom platnom predpise. Problematika informačných systémov miestnej štátnej správy je súčasťou informatizácie verejnej správy a podľa zákona patrí do kompetencie ministerstva³².
- Úrad vlády SR koordinuje plnenie úloh v oblasti informatizácie spoločnosti³³. Túto kompetenciu má aj vláda³⁴.

Podľa uznesenia vlády č. 271/2007 má vecnú pôsobnosť v záležitostiach informatizácie spoločnosti aj splnomocnenec vlády pre „informačnú spoločnosť“³⁵.

Podľa štatútu Úrad vlády³⁶, schváleného uznesením vlády č. 162/2007, je úrad *ústredným orgánom štátnej správy pre koordináciu plnenia úloh v oblasti informatizácie spoločnosti*.

- c) zákony, ktoré sa týkajú služieb verejnej správy by mali explicitne umožniť elektronický spôsob realizácie procesov výkonu správy³⁷ a uložiť povinnosť on-line vedenia príslušných dokumentov a evidencií v elektronickej forme a použiteľných na právne úkony. Rozsah tohto dokumentu nedovoľuje uviesť všetky návrhy zmien v relevantných predpisoch. Ako príklad nevhodnosti použitých formulácií v platných predpisoch možno uviesť § 17a zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov: *Matrikár po doručení podkladov na zápis do matriky vykoná zápis do matričnej knihy bez zbytočného odkladu.*

Príslušnými všeobecne záväznými predpismi:

- regulovať vytváranie podmienok aplikácie IKT v procesoch výkonu správy, ako aj podmienky vlastnej aplikácie IKT pri výkone správy.
- stanoviť obsah, gestorov, práva a povinnosti správcov, prevádzkovateľov a používateľov základných registrov verejnej správy, ako aj garanciu ich obsahu v elektronickej forme, použiteľného na právne úkony.
- upraviť poskytovanie a využívanie dát v elektronickej forme a e-komunikáciu v rámci verejnej správy, ako aj verejnosti s verejnou správou.

Novelizovať, resp. pripraviť ďalšie zákony na základe výsledkov analýzy právneho systému verejnej správy najmä z hľadiska optimalizácie a integrácie procesov výkonu správy, ako aj efektívnej aplikácie IKT v týchto procesoch.

4.2. Infraštruktúra

Pod formovaním technologickej a komunikačnej infraštruktúry územnej samosprávy sa rozumie efektívne budovanie, prevádzkovanie, inovovanie a rozvíjanie potrebných flexibilných spracovateľských a komunikačných kapacít územnej samosprávy.

Na riešenie infraštruktúry územnej samosprávy, možno aplikovať ustanovenia predpisov^{25 a 38}.

³¹ § 11, pís. c) zákona č. 575/2001 Z. z. MV SR je ústredným orgánom štátnej správy pre automatizovaný informačný systém miestnej štátnej správy.

³² § 4, ods. (1), pís. e) zákon č. 275/2006 Z. z. MF SR na úseku informačných systémov verejnej správy koordinuje budovanie informačných systémov verejnej správy na národnej a medzinárodnej úrovni.

³³ § 24, ods. (3) zákona č. 575/2001 Z. z.: Úrad vlády SR koordinuje plnenie úloh v oblasti informatizácie spoločnosti.

³⁴ podľa § 39, odstavec (1) zákona č. 575/2001 Z. z.: Činnosť ministerstiev prostredníctvom ministrov a činnosť ostatných ústredných orgánov štátnej správy prostredníctvom ich štatutárnych orgánov riadi, koordinuje a kontroluje vláda.

³⁵ štatút splnomocnenca vlády SR pre informačnú spoločnosť:

- článok 4, ods. (1), pís. b): koordinuje súčinnosť jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy pri dosahovaní cieľov v oblasti informačnej spoločnosti,
- článok 4, ods. (1) pís. c): koordinuje plnenie úloh súvisiace v oblasti budovania informačnej spoločnosti na úrovni samosprávnych krajov,
- článok 4, ods. (2): splnomocnenec v rámci svojej pôsobnosti koordinuje aktivity orgánov verejnej správy v procese informatizácie verejnej správy, ako jednej z priorit budovania informačnej spoločnosti.....,

³⁶ článok 3, ods. (1), písmeno d) Štatútu Úradu vlády SR.

³⁷ článok 2, ods. (2) zákona č. 460/1992 Zb., Ústava SR, v znení neskorších predpisov: Štátne orgány môžu konať len v medziach ústavy, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

³⁸ čl. 66, ods. (1) zákona č. 490/1992 Zb. Ústava SR v znení neskorších predpisov: Obec má právo združovať sa s inými obcami na zabezpečenie vecí spoločného záujmu; rovnaké právo združovať sa s inými vyššími územnými celkami má aj vyšší územný celok. Podmienky ustanoví zákon.

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov:

- § 5, ods. (8): Obec spolupracuje s orgánmi štátu. Orgány štátu poskytujú obciam pomoc v odborných veciach....
- § 20, ods. (1): Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.

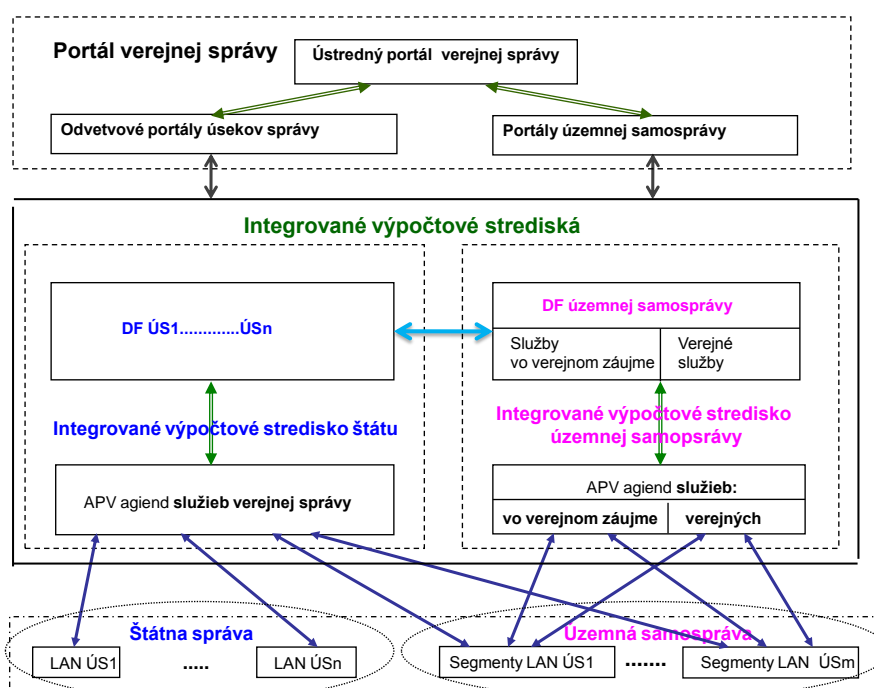
NKIVS stanovuje rámec vybudovania integrovanej technologickej a komunikačnej infraštruktúry verejnej správy, ktorá má byť bezpečná, dostatočne výkonná, spoľahlivá, flexibilná a má umožniť poskytovanie on-line služieb na publikačnej, komunikačnej aj transakčnej úrovni.

Integrovaná infraštruktúra pozostáva z integrovateľných, vzájomne kooperujúcich technologických celkov, ktoré sú vytvárané a prevádzkované podľa jednotných pravidiel.

Integrovateľnosť infraštruktúry predstavuje súhrn právnych, technických, organizačných a iných opatrení, ktoré vytvárajú jednotné technologické a komunikačné prostredie. Tvorba uvedených opatrení, koordinovaná ministerstvom, je úlohou správcov príslušných informačných systémov.

Technologickú a komunikačnú infraštruktúru územnej samosprávy sa odporúča budovať ako integrovanú infraštruktúru, ktorá bude pozostávať z integrovaného výpočtového strediska štátnej správy (logické výpočtové stredisko), integrovaného výpočtového strediska územnej samosprávy (logické výpočtové stredisko) a z integrovanej komunikačnej infraštruktúry verejnej správy.

Logický model integrovanej infraštruktúry verejnej správy je uvedený na obr. č. 7 – 9.

Obr. č. 7 Logický model infraštruktúry verejnej správy³⁹

Integrované výpočtové stredisko územnej samosprávy pozostáva z:

- dátového centra obcí a miest (ďalej len „DCOM“). DCOM je virtuálne výpočtové stredisko, t.j. vzájomne kooperujúce fyzické výpočtové strediská pripojených obcí,
- výpočtových stredísk ostatných obcí,
- výpočtových stredísk samosprávnych krajov.

Vytvára jednotné spracovateľské prostredie, ktoré umožňuje kooperáciu technológií územnej samosprávy pri prevádzke informačných systémov podporujúcich najmä služby vo verejnom záujme a verejné služby. Prevádzku informačných systémov podporujúcich služby verejnej správy zabezpečuje integrované výpočtové stredisko štátnej správy.

§ 7, ods. (1) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve VÚC v znení neskorších predpisov: Samosprávny kraj pri výkone svojej pôsobnosti spolupracuje so štátnymi orgánmi, s inými samosprávnymi krajinami, obcami a s inými právnickými osobami.

§ 3, ods. (3), pís. j) zákona č. 275/2006 Z.z. o IS VS a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: povinné osoby sú povinné prednostne používať sieťovú infraštruktúru.

³⁹ význam niektorých použitých skratiek je nasledujúci: DF – dátový fond, ÚS – úsek správy.

Integrovaná komunikačná infraštruktúra verejnej správy pozostáva z kooperujúcich VPN sietí úsekov správy⁴⁰ (integrovaná komunikačná infraštruktúra štátnej správy) a VPN siete územnej samosprávy⁴¹, ktoré sú vytvárané a prevádzkované podľa jednotných pravidiel.

Čím bude počet fyzických výpočtových stredísk samosprávy, ako aj fyzických sietí menší tým bude ich vybudovanie, prevádzkovanie a inovovanie racionálnejšie a efektívnejšie.

Každá obec potrebuje pre výkon správy primerané spracovateľské a komunikačné kapacity. Nie je reálne, ani efektívne, aby v každej obci bolo vybudované fyzické výpočtové stredisko a aby si každá obec budovala vlastný systém elektronickej komunikácie s ostatnými subjektmi verejnej správy. Racionálnym riešením je vybudovanie integrovaného výpočtového strediska územnej samosprávy s minimálnym počtom fyzických výpočtových stredísk. NKIVS predpokladá zriadenie DCOM. Z pohľadu pripojenej obce, DCOM funguje ako „logické“ výpočtové stredisko tejto obce. S minimálnym počtom fyzických sietí je potrebné vybudovať aj komunikačnú infraštruktúru územnej samosprávy, ktorá bude prepojená na integrovanú komunikačnú infraštruktúru štátnej správy.

Technologické a komunikačné vybavenie obcí, umožňujúce prístup k spracovateľským a komunikačným kapacitám, má byť riešené tak, aby bol zabezpečený výkon kompetencií územnej samosprávy. Každá obec pre výkon kompetencií potrebuje terminály, on-line pripojené do vyššie uvedených výpočtových stredísk. Terminál starostu⁴², terminál pre funkcionality podateľne a registratúry, terminál pre on-line prístup verejnosti k e-službám (tzv. integrované obslužné miesto), ako aj terminály na vybavovanie agend v rámci príslušných úsekov správy. Terminály na vybavovanie agend môžu byť fyzicky rozmiestnené na rôznych pracoviskách (obecný úrad, spoločná úradovňa, iný obecný úrad, iné pracovisko). Vo vzťahu ku konkrétnej obci tieto terminály tvoria tzv. integrovanú kanceláriu obce, t.j. logické pracovisko obce, ktoré pri vybavovaní vecí využíva integrovaný informačný systém verejnej správy⁴³.

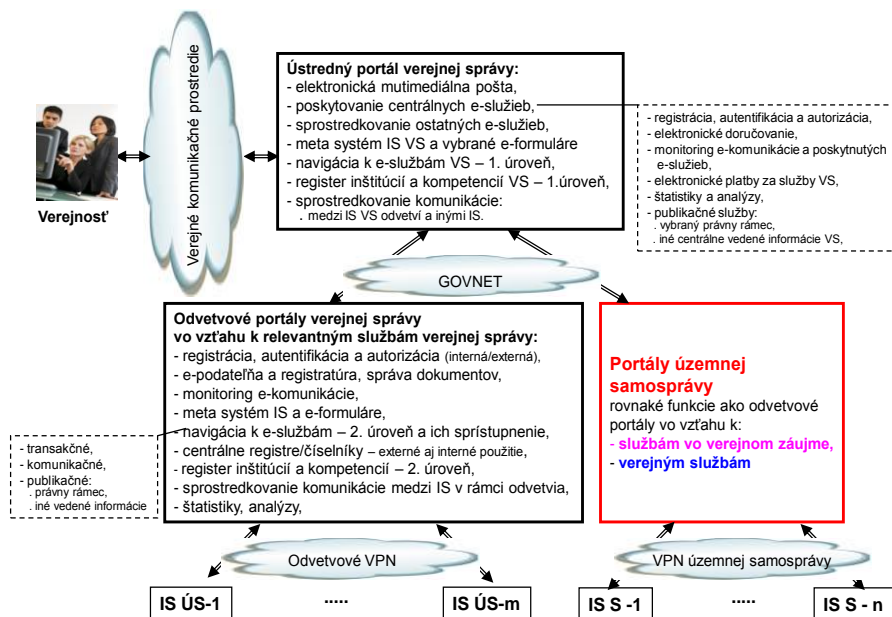
IKO realizuje agendy relevantného úseku správy, t.j. vybrané úkony, najmä v rámci administratívnych a správnych procesov. Jeden pracovník môže v rámci pridelennej agendy úseku správy vykonávať stanovené úkony za viaceré subjekty, t.j. môže byť zamestnancom niekoľkých obcí a fyzicky pracovať na niektorom z terminálov: individuálnej úradovne obce, spoločnej úradovne niekoľkých obcí, iného pracoviska. Jedna obec môže využívať viac integrovaných kancelárií. Vyhradené úkony realizuje starosta.

⁴⁰VPN sieť úseku správy prepája aj účelové segmenty LAN sietí územnej samosprávy s príslušným centrálnym výpočtovým strediskom úseku správy.

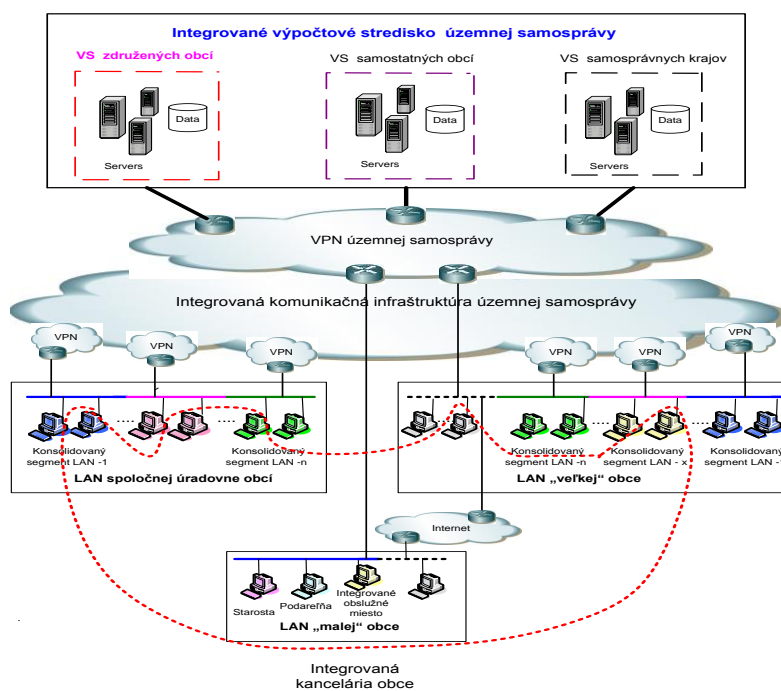
⁴¹VPN sieť územnej samosprávy prepája LAN/MAN siete územnej samosprávy s príslušnými výpočtovými strediskami územnej samosprávy, ako aj tieto výpočtové strediská navzájom.

⁴²manažersky informačný systém starostu, umožňujúci minimálne: monitoring vybavovania vecí, schvaľovanie a podpisovanie dokumentov, prístup k príslušným interným a externým databázam verejnej správy, prístup do internetu.

⁴³integrovaný informačný systém verejnej správy je IS VS s architektúrou podľa NKIVS. V prechodnom období je to aj informačný systém, ktorý využíva viaceré obce v rámci integrovaného výpočtového strediska územnej samosprávy.

Obr. 8 Logický model portálu verejnej správy⁴⁴

Obr. č. 9 Logický model integrovanej kancelárie obce

Technologická a komunikačná infraštruktúra územnej samosprávy má zabezpečiť implementáciu a prevádzku informačných systémov, ktoré podporujú služby verejnej správy, služby vo verejnom záujme a verejné služby. Ingerencia štátu k výkonu správy v rámci týchto skupín služieb je rôzna. Z toho vyplýva aj rôzna účasť štátu na formovaní jednotlivých zložiek infraštruktúry týchto služieb. Ďalej je uvedený konkrétny možný prístup.

Technologickú infraštruktúru pre prevádzku:

⁴⁴ význam niektorých použitých skratiek je nasledujúci: IS ÚS – informačný systém úseku správy, IS-S informačný systém samosprávy, t.j. informačný systém podporujúci služby vo verejnom záujme, resp. verejné služby.

- a) informačných systémov úsekov správy, ktoré podporujú *služby verejnej správy*, garantujú relevantní správcovia, ktorými sú vecne príslušné ústredné štátne orgány. Garantujú aj vývoj týchto systémov.
- b) informačných systémov, ktoré podporujú *služby vo verejnom záujme* zabezpečuje územná samospráva, t.j. integrované výpočtové stredisko územnej samosprávy. Vývoj spoločne využívaných informačných systémov, zriadenie DCOM a jeho prevádzku, ako aj vytvorenie integrovaného výpočtového strediska územnej samosprávy podporujú príslušné ústredné štátne orgány. Riešenie ostatných záležitostí zabezpečuje územná samospráva.
- c) informačných systémov, ktoré podporujú *verejné služby*, zabezpečuje územná samospráva. Vývoj aj prevádzka týchto systémov sú bez účasti štátnych orgánov.

Komunikačnú infraštruktúru na úrovni LAN a WAN sietí pre:

- a) *služby verejnej správy*
 - LAN – zriadenie/konsolidáciu relevantných segmentov LAN sietí územnej samosprávy zabezpečujú správcovia príslušných informačných systémov, prevádzku zabezpečuje územná samospráva.
 - WAN – zriadenie a prevádzku zabezpečujú správcovia relevantných informačných systémov.
- b) *služby vo verejnom záujme*
 - LAN – zriadenie/konsolidáciu relevantných segmentov LAN sietí územnej samosprávy podporujú vecne príslušné ÚŠO, ich aktivity koordinuje ministerstvo,
 - WAN – zriadenie a prevádzku podporuje a koordinuje ministerstvo.
- c) *verejné služby*
 - LAN – bez ingerencie štátu,
 - WAN – zriadenie podporuje ministerstvo.

Úroveň účasti štátu na formovaní technologickej a komunikačnej infraštruktúry pre služby vo verejnom záujme by mala byť úmerná úrovni integrácie APV, technologického a komunikačného zabezpečenia.

Portál verejnej správy (ďalej len „portál“) musí rešpektovať platný právny stav v kompetenciách, úlohách a povinnostiach orgánov a inštitúcií verejnej správy, t.j. organizačnú a procesnú stránku výkonu správy. Organizačné, metodické a obsahové zabezpečenie fungovania portálu vychádza z nasledujúcich zásad:

- a) hlavnými „zdrojovými“ informačnými systémami portálu sú IS VS,
- b) vo vzťahu k IS VS portál plní funkciu významného integračného nástroja,
- c) centralizácia vybraných služieb a ich poskytovanie jednotlivým informačným systémom (podporné, spoločne využívateľné komponenty a moduly procesov výkonu správy),
- d) portál plní funkciu rozhrania medzi verejnou správou a verejnosťou, ale aj medzi IS VS odvetví,
- e) architektúra portálu je otvorená a postavená na intranetovskej technológii,
- f) portál predstavuje dvojúrovňový distribuovaný systém, integrujúci informačné systémy úsekov správy do jednotného integrovaného (virtuálneho) celku, ktorý zabezpečuje najmä e-komunikáciu verejnej správy s verejnosťou, ako aj e-komunikáciu v rámci verejnej správy. Logicky aj fyzicky je tvorený hierarchickou sústavou portálov verejnej správy:
 - ústredný portál (intranet verejnej správy),
 - portály nižšej úrovne (odvetvové portály, portály územnej samosprávy).

Poskytovanie e-služieb prostredníctvom portálu je založené na centrálnom prístupovom bode, kde používateľ môže vyhľadať a aktivovať požadovanú službu. Požadované služby poskytne ústredný portál, alebo portál nižšej úrovne, t.j. špecializovaný systém, integrovaný v rámci portálu verejnej správy. Pod „portálmi územnej samosprávy“ sa rozumejú portály: samosprávnych krajov, hlavného mesta SR Bratislavy, mesta Košíc a integrované portály ostatných miest a obcí.

Architektúru portálu verejnej správy možno členiť do nasledujúcich funkčných úrovní:

- **front-end aplikácie** – rozhranie priamo prístupné používateľovi portálu:
 - a) publikačné, transakčné a komunikačné služby generované informačnými systémami konkrétnych úsekov správy,
 - b) služby poskytované priamo centrálnym portálom (napr. doručovanie „podaní“ v elektronickej forme, vybrané publikačné služby, vybrané registre a číselníky).
 - c) riešenia tretích strán, zabezpečujúce transakcie so subjektmi verejnej správy - implementácia vybraných administratívnych, alebo obchodných procesov (napríklad Centrálny register osvedčených listín a podpisov).
- **back-end systémy** – predstavujú vlastné informačné systémy jednotlivých úsekov správy, ktoré sú prístupné ďalším komponentom portálu verejnej správy prostredníctvom definovaných služieb na báze štandardizovaného rozhrania. Back-end systémy prevádzkujú prevádzkovatelia určení správcami relevantných informačných systémov.
- **integračná vrstva** – predstavuje štandardné rozhrania pre komunikáciu prostredníctvom webových služieb.

Navrhované úlohy jednotlivých aktérov formovania infraštruktúry možno zhrnúť takto:

Ministerstvo – zabezpečí najmä:

- zriadenie a prevádzku chrbticovej siete⁴⁵ verejnej správy,
- koordináciu zriaďovania a prevádzky VPN verejnej správy,
- konsolidáciu/zriadenie LAN „centier“ a vybudovanie DCOM,
- podporu zriadenia a prevádzky VPN siete územnej samosprávy, t.j. infraštruktúry informačných systémov podporujúcich služby vo verejnom záujme a verejné služby.

Správcovia ISVS – zabezpečia najmä:

- konsolidáciu/zriadenie LAN segmentov príslušných úsekov správy⁴⁶ na pracoviskách územnej samosprávy (združené pracoviská obcí, samostatné obce, samosprávne kraje) a ich pripojenie do príslušných VPN sietí úsekov správy,
- zriadenie a prevádzku (administratívna správa) VPN sietí, t.j. infraštruktúry informačných systémov podporujúcich služby verejnej správy na príslušných úsekoch správy,

Územná samospráva – zabezpečí najmä:

- súčinnosť pri plnení úloh ministerstva a správcov jednotlivých ISVS,
- zriadenie⁴⁷ a správu LAN sietí,
- prevádzku DCOM⁴⁸,
- zriadenie a prevádzku výpočtových stredísk samostatných obcí, resp. VÚC,
- spoluúčasť na prevádzke VPN sietí.

Pri zabezpečovaní komunikačnej služby sa odporúča aplikovať nasledujúci prístup:

- a) Chrbticová sieť a VPN informačných systémov podporujúcich služby verejnej správy:
 - primárne a záložné linky poskytujú nezávislí operátori⁴⁹,
 - realizácia fyzických vrstiev nemá spoločný priebeh,
 - primárne aj záložne linky sú nepretržite využívané s prenosovou kapacitou v stanovenom pomere,
 - výber poskytovateľov komunikačnej služby po stránke formálno-právnej koordinuje ministerstvo, po stránke vecnej výkonná inštitúcia integrátora v súčinnosti so správcami relevantných VPN,
 - zmluva s vybranými operátormi na chrbticovú sieť, ako aj rámcová zmluva na pripojenie koncových bodov sa uzatvára na 24 mesiacov,
 - zmluvy na zriadenie VPN a na pripojenie koncových bodov uzatvárajú správcovia.
- b) VPN informačných systémov podporujúcich služby vo verejnom záujme a verejné služby:

⁴⁵ chrbticová sieť má prípojné body minimálne vo všetkých sídlach obvodných úradov a združených pracovísk obecných úradov.

⁴⁶ najmä previerka technických parametrov a bezpečnosti s návrhom opatrení, dodávka funkčného etalónového terminálu.

⁴⁷ v „centrách“ zriaďuje ministerstvo za ich súčinnosti.

⁴⁸ prevádzkovateľom DCOM môže byť napr. ZMOS.

⁴⁹ najlepším riešením je, ak fyzická vrstva primárnej chrbticovej siete je vo vlastníctve štátu.

- pripojenie koncového bodu (LAN/MAN sieť obce/mesta, resp. združeného pracoviska) zabezpečuje obec/mesto, resp. DCOM,
- pripojenie „starostu, resp. IOM“ do internetu zabezpečuje obec, resp. DCOM,
- prevádzku DCOM podporuje štát formou účelovej dotácie,
- administratívnu správu VPN siete zabezpečuje DCOM v súčinnosti s ostatnými obcami.

Podmienkou reálneho fungovania integrovanej infraštruktúry je inštitucionálne zabezpečenie jej vytvárania a prevádzkovania. Za tým účelom sa odporúča zriadiť:

- výkonnú inštitúciu integrátora⁵⁰,
- radu správcov integrovanej infraštruktúry (ďalej len „Rada správcov“⁵¹).

Identifikáciu a návrh projektov, ktoré majú podporiť integráciu informačno-komunikačnej infraštruktúry verejnej správy, zabezpečuje ministerstvo prostredníctvom *Štúdií uskutočniteľnosti pre projekty prioritnej osi I Operačného programu Informatizácia spoločnosti*⁵².

4.3. Digitalizácia úsekov správy

Pri informatizácii verejnej správy možno zvoliť jednu z dvoch koncepcií: subjektovo orientovanú, výsledkom sú informačné systémy subjektov verejnej správy, t.j. úradov/inštitúcií, alebo objektovo orientovanú, t.j. úsekovo-procesný prístup, výsledkom sú informačné systémy úsekov správy v rámci odvetví správy.

Informatizácia verejnej správy sa predovšetkým týka obsahu, t.j. vecnej stránky správy (objekty - úseky správy). Jednotlivé subjekty verejnej správy realizujú výkon správy v rámci úsekov správy v súlade s ich právomocami, povinnosťami a úlohami.

Verejná správa je na Slovensku priestorovo, organizačne a kompetenčne zložitý systém, ktorého usporiadanie ešte nie je ustálené. Táto skutočnosť je tiež dôvodom prečo pri aplikácii IKT vo verejnej správe je potrebné klásť dôraz na digitalizáciu procesov výkonu správy a objektovo orientovaný prístup. Taký prístup k informatizácii umožní vybudovať infraštruktúru a informačné systémy, ktoré nebudú tesne späté s konkrétnym organizačným a kompetenčným usporiadaním verejnej správy. Vecné oblasti, t.j. úseky správy sú relatívne ustálené. Doterajšie reformy verejnej správy menili najmä ich vecné a kompetenčné priradenie ku konkrétnym subjektom verejnej správy, predovšetkým na nižšej úrovni výkonu správy.

Úsekovo-procesný pohľad na verejnú správu je základom architektúry integrovaného informačného systému verejnej správy, definovanej v NKIVS. Je zvolený najmä z týchto dôvodov:

- a) stabilita vecných oblastí, t.j. úsekov správy,
- b) efektívnosť riešení (modulárna architektúra APV, ako aj spoločné využívanie typových modulov procesov výkonu správy),
- c) komplexnosť riešení, t.j. pokrytie všetkých subjektov a procesov výkonu správy v rámci úseku správy,
- d) garancia integrity a adaptability systémov,
- e) podpora všeobecne uznávaných základných faktorov efektívnosti fungovania systémov,
- f) súlad so zákonmi č. 275/2006 Z. z. a č. 575/2001 Z. z..

Centralizované prevádzkovanie, najmä informačných systémov podporujúcich služby verejnej správy, umožní v územnej samospráve výrazne zvýšiť efektívnosť a racionálnosť aplikácií IKT, ako aj penetráciu využívania IKT. Zaručí jednotnosť interpretácie platnej legislatívy a metodiky na území celého štátu, rýchlosť a jednoduchosť plošnej implementácie zmien v legislatíve, ako aj v štruktúre a kompetenciách subjektov verejnej správy. Taký

⁵⁰ inštitúcia v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva financií SR, ktorá výkonne zabezpečuje integráciu a kooperáciu infraštruktúr správcov informačných systémov verejnej správy, ako aj odborný background ministerstva.

⁵¹ metodické riadenie integrovanej infraštruktúry je realizované prostredníctvom Rady správcov, ktorá je poradným orgánom integrátora. Radu správcov tvoria správcovia integrovaných infraštruktúr verejnej správy.

⁵² <http://www.informatizacia.sk/pre-projekty-prioritnej-osi-1>

prístup podporuje aj integráciu procesov, dát a technológie, ako aj efektívny vývoj, zavádzanie a prevádzku IS VS.

Digitalizácia úsekov správy v praxi znamená digitalizáciu procesov: výkonu správy (administratívnych, správnych, rozhodovacích, riadiacich a normotvorby), integračných a podporných (správa registrov a číselníkov, sledovanie stavu vybavovania a termínov, správa a expedícia výstupov a pod.), ako aj organizačných (kompetencie a súčinnosť používateľov, správa prístupov k dokumentom, dátam, agendám, t.j. spúšťanie procesov).

Pre služby verejnej správy je charakteristické, že procesy výkonu správy sú na jednotlivých úsekoch správy unifikované, t.j. upravené príslušnými predpismi a aplikované v celej štruktúre verejnej správy. Normotvorná kompetencia územnej samosprávy je minimálna.

Procesy výkonu správy, v rámci služieb vo verejnom záujme, sú unifikované v menšej miere, keďže ide o samosprávne kompetencie, normotvorná pôsobnosť územnej samosprávy je významná⁵³.

Pre verejné služby je charakteristické, že sa jedná o samosprávne kompetencie v plnom rozsahu, t.j. aj s vysokou mierou autonómnosti procesov výkonu správy („čo nie je zakázané, je dovolené“).

Na základe vyššie uvedeného sa odporúča, aby funkciu „správcov“ informačných systémov, ktoré podporujú služby verejnej správy, plnili vecne príslušné ústredné štátne orgány a aby funkciu správcov systémov podporujúcich služby vo verejnom záujme a verejné služby plnili jednotlivé obce a samosprávne kraje.

Správcom certifikované APV informačného systému úseku správy je garanciou jeho zhody s platnou legislatívou a metodikou. V tomto zmysle sa odporúča rozšíriť obsah pojmu IS VS definovaného zákonom.

Informačný systém úseku správy pozostáva z modulov procesov výkonu správy, spoločných modulov a spoločne využívateľných komponentov. Správcami modulov procesov výkonu správy sú vecne príslušné ústredné štátne orgány, VÚC a obce v súlade s ich kompetenciami v normotvorbe. Vývoj a inováciu spoločných modulov a spoločne využívateľných komponentov zabezpečuje ministerstvo. Tieto moduly a komponenty majú byť voľne dostupné a využiteľné, najmä pre informačné systémy podporujúce služby verejnej správy, ako moduly implementované do programového vybavenia príslušného informačného systému alebo príslušný informačný systém využíva ich funkcionality ako službu portálu verejnej správy.

NKIVS stanovuje princípy a priority digitalizácie úsekov správy, ktoré sa primerane vzťahujú aj na územnú samosprávu. Vychádzajúc zo súčasného stavu a stanovených cieľov informatizácie územnej samosprávy sú za priority digitalizácie úsekov správy považované:

Elektronický systém podateľne, správy registratúry, práce s registratúrnymi záznamami/dokumentmi a ich dlhodobé uloženie. Pri vybavovaní záležitostí verejnosti má prebiehať e-komunikácia s územnou samosprávou, ako aj v rámci verejnej správy. Preto je potrebný efektívny, vzájomne prepojený elektronický systém podateľní, správy registratúr, práce s registratúrnymi záznamami/dokumentmi, ako aj ich dlhodobého uloženia. Zavedenie takého systému v maximálnom rozsahu je nevyhnutnou podmienkou rozvoja e-služieb verejnej správy na každom úseku správy. Efektívnosť fungovania tohto systému je podmienená aj on-line dostupnosťou *registra inštitúcií verejnej správy*⁵⁴ s garantovaným obsahom.

Unifikácia rozhraní medzi informačnými systémami štátnej správy a územnej samosprávy. Úrady územnej samosprávy prevádzkujú informačné systémy podporujúce služby verejnej správy, služby vo verejnom záujme a verejné služby. Je potrebné zaviesť

⁵³Čl. 68 zákona č.460/1992 Zb. Ústava SR: Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

⁵⁴register, ktorého obsahom sú údaje identifikujúce subjekty verejnej správy, ako aj právomoci, povinnosti a úlohy jednotlivých funkcií v rámci ich štruktúr.

systém rozhraní podľa štandardov IS VS, ktoré zabezpečia vzájomnú výmenu dát medzi týmito informačnými systémami.

Metainformačný systém verejnej správy. Obsahom tohto systému sú najmä technologické, obsahové, administratívne a organizačné údaje o projektovaných a prevádzkovaných IS VS. Vedenie informácií o IS VS ukladá zákon, sú dôležité aj z hľadiska efektívneho využívania IS VS verejnosťou.

e-democracy, t.j. elektronická forma účasti verejnosti na správe vecí verejných (účasť na tvorbe koncepčných dokumentov na regionálnej a miestnej úrovni, pripomienkové konanie všeobecne záväzných predpisov, podávanie sťažností a petícií, sledovanie procesu ich vybavovania a pod.). Špecifickým problémom je elektronický systém volieb na miestnej a regionálnej úrovni.

Identifikáciu a riešenie projektov, ktoré majú podporiť optimalizáciu a integráciu procesov, zjednodušiť administratívu, skvalitniť poskytovanie služieb ich elektronizáciou, znížiť náklady a skvalitňovať rozhodovanie vo verejnej správe zabezpečuje ministerstvo prostredníctvom *projektov prioritnej osi 1 Operačného programu Informatizácia spoločnosti*⁵⁵ a Úrad vlády SR prostredníctvom *projektov prioritných osí 2 a 3 Operačného programu Informatizácia spoločnosti*.

5. Návrh opatrení

Rozhodujúcimi predpokladmi dosiahnutia cieľov a realizácie priorít koncepcie sú:

- politická podpora realizácie princípov a priorít formovania právneho rámca,
- podpora štátnych orgánov a súčinnosť územnej samosprávy pri vybudovaní infraštruktúry,
- realizácia kľúčových projektov, ktorých správcami sú najmä vecne príslušné štátne orgány,
- odborná pripravenosť používateľov informačných systémov.

Predpokladá sa, že vybudovanie infraštruktúry, ako aj realizácia vyššie uvedených kľúčových projektov budú zabezpečené najmä v rámci projektov, identifikovaných a navrhovaných v *Štúdiách uskutočniteľnosti pre projekty prioritnej osi 1 Operačného programu Informatizácia spoločnosti*, ako aj v rámci realizácie bodov B.5. – B.8. uznesenia vlády č.331 zo dňa 21. mája 2008 k návrhu NKIVS.

Ďalej je uvedený súhrn priorít tejto etapy informatizácie územnej samosprávy podľa jednotlivých pilierov informatizácie.

V rámci formovania právneho rámca je žiaduce:

Previazať systém koncepčného a systematického *formovania právneho rámca* informatizácie s formovaním právneho systému verejnej správy, za tým účelom najmä:

- *stanoviť* : - *architektúru právneho rámca,*
- *záväznú terminológiu,*
- *upraviť legislatívne pravidlá vlády.*

Novelizovať zákony - minimálne:

- *o informačných systémoch verejnej správy,*
- *kompetenčný,*
- *o obecnom zriadení,*
- *o vyšších územných celkoch,*
- *vybrané zákony, najmä o: archívoch a registratúrach, správnom konaní, matrikách, hlásení pobytu a registri obyvateľov,*

Všeobecne záväznými predpismi minimálne stanoviť:

- *vytváranie, využívanie a on-line dostupnosť základných registrov, číselníkov a jednotných identifikátorov s obsahom použiteľným na právne úkony,*
- *využívanie dát v elektronickej forme pri výkone správy.*

Stanoviť a zaviesť základné dátové štandardy - minimálne:

⁵⁵ <http://www.informatizacia.sk/pre-projekty-prioritnej-osi-1>

- *identifikátor fyzickej osoby,*
- *identifikátor právnickej osoby,*
- *adresa.*

V rámci formovania infraštruktúry je žiaduce:

Zabezpečiť koordináciu a metodické riadenie vytvárania, inovácie, prevádzkovania a monitorovania integrovanej infraštruktúry verejnej správy.

Stanoviť pravidlá a postup integrovateľnosti infraštruktúry verejnej správy.

Koordinovať a usmerňovať:

- *konsolidáciu a integráciu existujúcej infraštruktúry štátnych orgánov.*
- *konsolidáciu existujúcich LAN sietí územnej samosprávy a pripojenie relevantných segmentov do príslušných VPN sietí štátnych orgánov.*
- *zriadenie DCOM, IKO a IOM a zabezpečenie pripojenia relevantných segmentov LAN sietí do príslušných VPN sietí štátnych orgánov.*
- *konsolidáciu existujúcej infraštruktúry územnej samosprávy a jej integráciu do integrovanej infraštruktúry územnej samosprávy.*
- *prepojenie integrovanej infraštruktúry územnej samosprávy s integrovanou infraštruktúrou štátnej správy.*

V rámci digitalizácie úsekov správy realizovať projekty, ktoré zabezpečia najmä:

- ***on-line dostupné základné registre a číselníky s garantovaným obsahom:***

- *register fyzických osôb,*
- *register právnických osôb a podnikateľov,*
- *register adries,*
- *kataster,*
- *register inštitúcií verejnej správy a ich kompetencií,*
- *register IFO, IPO*
- *register územných identifikácií.*

- ***elektronický systém podateľne, správy registratúry, práce s registratúrnymi záznamami/dokumentmi a ich dlhodobé uloženie najmä pre služby verejnej správy v rámci celej verejnej správy,***

- ***štandardné služby pracovísk IOM, najmä pre služby verejnej správy,***

- ***prevádzku certifikovaných informačných systémov najmä na úsekoch:***

- *matrik a hlásenia pobytu,*
- *stavebného poriadku,*
- *ochrany životného prostredia,*
- *účtovníctva a rozpočtu,*
- *miestnych daní a poplatkov,*
- *evidencie majetku,*

- ***manažérsky informačný systém starostov „malých obcí“,***

- ***unifikáciu interfejsov medzi informačnými systémami štátnej správy a územnej samosprávy,***

- ***on-line dostupný metainformačný systém verejnej správy,***

- ***informačný systém e-democracy,***

- ***systém podpory riadenia bezpečnostných a krízových situácií a podporu geografických informácií ako súčasti komplexnej informatizácie územnej samosprávy.***